

Language Online: Multiplatform for sprogindlæring – uanset hvilket sprog

Birna Arnbjörnsdóttir

Denne artikel indledes med en beskrivelse af de pædagogiske og de designmæssige principper der styrede udviklingen af Icelandic Online (IOL), en række webbaserede åbne online-kurser, hvor der undervises i islandsk som andetsprog. Kurserne bruges af over 45.000 aktive lærnere med mere end tredobbelt antal besøg. Artiklen beskriver den aktuelle opdatering af det ældre PC-baserede system til et multiplatformssystem der er tilgængeligt på mobile enheder, berunder udfordringerne ved på den ene side at holde sprogindlæringsystemet relevant for brugeren og på den anden holde det nemt at bruge for læreren. Endelig bliver de muligheder for forskning og videreudvikling som tilbydes af IOL, skitseret, berunder bidrag fra et omfattende trackingsystem der afslører onlinestrategier og -adfærd i den måde lærnerne navigerer gennem kurserne.

Indledning

Language Online er et webbaseret multiplatformslæringssystem, hvor man kan lave sprogkurser uanset hvilket sprog. Det er ikke et såkaldt 'content management system' som for eksempel Moodle, men et system lavet specielt til sprogindlæring som bygger på gradvis udvikling af færdigheder. Det er anderledes end undervisning i fag som historie eller biologi som bygger på andre læremåder og kognitive processer. Icelandic Online er indtil nu det største produkt af Language Online-systemet. Det bruges af over 50.000 aktive lærnere og har fået over 170.000 besøg fra hele verden siden det første kursus blev lanceret i 2004. Sprogindlæringsystemet er udviklet på Islands Universitet i samarbejde med Vigdís Finnbogadóttir-instituttet og Árni Magnússon-instituttet i islandske studier i Reykjavík sammen med islandske lektorer ved Islands Universitet og universiteter i Europa. Projektet er støttet af EU's Lingua 2, Nordplus, Islands forskningscenter og Islands Universitet. I 2016 blev et nyt system for mobiltelefoner og tablets lanceret med et opdateret kursus i islandsk for indvandrere. Opdateringen omfatter et nyt redigeringsprogram med forskellige programmerede mønstre (eng. templates), som er nemme at bruge og tilgængelige for curriculumeksperter som nu kan konstruere mønstrene på forskellig vis uden at skulle tilkalde en programmør. I denne artikel bliver der gjort rede for re-

digeringsprogrammets karakter og derudover demonstreret hvordan det kan anvendes i forbindelse med undervisning i andre nordiske sprog.

Målgruppe for Icelandic Online

Målgruppen for Icelandic Online er voksne lærnere, og de pædagogiske mål og metoder tager hensyn til hvordan voksne lærer sprog. Målgruppen er især universitetsstuderende i Island og ved universiteter uden for Island. Desuden bruges kurserne af folk som lærer islandsk som "heritage" sprog (det vil sige sprog talt af islandske udvandrere), og derudover er der et særligt 'overlevelseskursus' (IOL Bjargir), som bliver brugt af indvandrere i Island. Kurserne har flere end 45.000 aktive lærnere, og det er en forudsætning for optagelse på BA i islandsk og for tilskudsmodtagere til sommerkurser i Island at man tager det. IOL består af grundkurser i Practical Icelandic og andre kurser i islandsk som andet- og fremmedsprog ved Islands Universitet. Fjernkurser i IOL med tutor tilbydes af Universitetets sprogcenter (Media Center – IOL PLUS).

Icelandic Online bygger på vores sproginlæringsystem som omfatter et redigeringsprogram med 40 forskellige programmerede mønstre (eng. templates). Mønstrene er meget forskellige og varierer fra interaktive grammatik- og ordforrådsøvelser til video- og audioinput. Lærere får omgående feedback.

Teoretiske fundament og pædagogiske vejledninger

Webbaseret sprogundervisning byder på gode løsninger for sprog som har få brugere, og hvor der ganske vist kan være mange studerende, men hvor disse sidder spredt rundt omkring i forskellige lande og byer, og derfor er for få på et sted til at danne en klasse. Det er også dyrt for et lille marked at lave trykt undervisningsmateriale.

Icelandic Online er ikke en lille app med øvelser uden klar pædagogik, som nogle har hævdet (Andersen 2013), men byder på sekvenserede kurser med klare læringsmål. Læreren begynder og følger det materiale som er forberedt eller tilpasset til sprogtilegnelsen. Kurserne har mere end 3500 opgaver på fem niveauer A1 til C1 på CEFR¹. For at minimere distraktioner og forvirring er der samordning af grammatik og ordbog. Hver opgave giver udførligt feedback straks efter at den er løst. Kurserne bygger på relevant teori (Chapelle 2003) om sprogtilegnelse og pædagogik målrettet voksne sproglærere. Kort sagt giver de følgende teorier og begreber det grundlag som kurserne er bygget på:

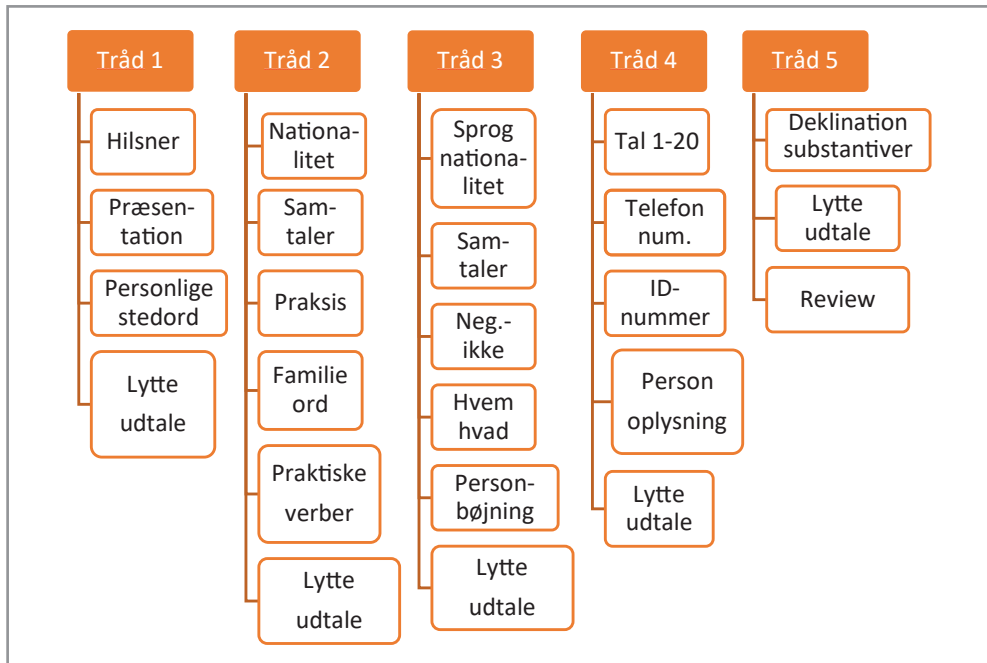
1 CEFR er det fælles Europæiske rammeverk for sprogkompetance med seks niveauer (A1, A2, B1, B2 og C1, C2), hvor A1 er den laveste og C2 den højeste http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/cadre1_en.asp.

- voksne har gavn af undervisning og hjælp til at bemærke ord og form (eng. noticing) (Schmidt & Frota 1986)
- fokus på form hjælper ved at udvikle nøjagtighed (eng. accuracy) (Doughty & Williams 1998)
- voksne lærer bøjninger og morfologi udenad, samt regler (Pinker & Prince 1988)
- voksne hjælpes på vej af modersmål til en vis grad, især i begyndelsen
- voksne har udviklet deres foretrukne læringsstile (Oxford 1990).

Lørnerne bliver på den måde hjulpet på vej af strategier som hjælper dem til at være opmærksomme på visse ord og grammatiske konstruktioner, og med at huske ord, mønstre, regler og så videre med forskellige opgaver. Fra sociokulturel teori (Lantolf 2000) har vi brugt den særlige undervisningsmetode der kaldes stilladsering som er en form for understøttende undervisning i forbindelse med morfologi. Vi har sørget for at bruge mediet til den yderste grænse med visuelle indlæringstilbud og animation af hvordan ordene ændrer form (Arnbjörnsdóttir 2004).

Udviklingsprocessen

Før programmering af kurset begynder udviklingsprocessen med nøjagtig målsætning for den specifikke målgruppe og på hvilken måde de opstillede mål kan opfyldes. Vi begynder med tre slags mål: pragmatik – ordforråd – grammatik (altid i meningsfyldt kontekst). Så arbejder vi med sekvensen, hvor sproget gradvis opbygges. Mål og inddeling i sektioner er kortlagt som vises på billede 1. I de forskellige sektioner (tråde) er der dels temaer for eksempel hilsner (kveðjur), sprog (tungumál) og nationalitet (þjóðerni), ord for familierelationer (fjölskylduorð), dels lytteøvelser (hlustun framburður) og samtaleøvelser (samtöl).

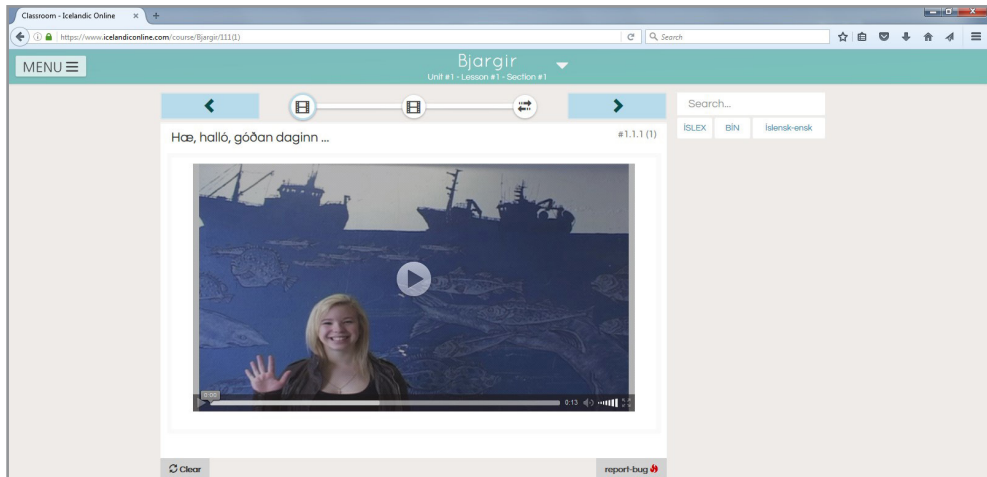

Billede 1: Mål og inddeling af opgaver i sektioner

De ord som skal bruges, bliver udvalgt sammen med metoder til præsentation og også metoder til præsentation i meningsfuld kontekst. Beslutninger om dette tages på regelmæssige redaktionsmøder. Efterfølgende bliver der skrevet et detaljeret manus med forslag til læringsobjekter fra video til detaljerede opgaver. Et eksempel af et manus ses i billede 2.

<p>B1: Ég</p> <p>1 Kveðjur</p>	<p>111</p>	<p>VIDEO: Daniel: Góðan daginn. Ewa: Góðan daginn. Daniel: Ég heiti Daniel. Hvað heitir þú? Ewa: Ég heiti Ewa Daniel: Hvað segirðu gott? Ewa: Allt gott.</p>	<p>Daniel,Ewa aftast í röð á skrifstofu</p>	<p>Glösa: breyting á SO að heita og gott</p>
	<p>111</p>	<p>Tengja saman: Góðan daginn Hvað segirðu gott? Hvað heitir þú?</p>	<p>Ég heiti Anna Allt gott Góðan daginn</p>	
	<p>111</p>	<p>Breyting. Video með alls konar fólki að heilsa ~~Hjóðdemi:~~ Góðan daginn</p>	<p>Hjóðdemi: Gott kvöld</p>	<p>Hjóðdemi: Góða nótt</p>

Billede 2: Detaljeret manus inden programmering. Tema: Jeg 1. Hilsner

Billede 3: Det færdige produkt på internettet
www.icelandiconline.com.

Kurserne i Icelandic Online

Icelandic Online har revolutioneret tilgængeligheden til undervisning i islandsk som andetsprog. Det første webbaserede kursus i islandsk som andet sprog, Icelandic Online 1 og 2 (IOL 1 og IOL 2), blev lanceret i 2004 og 2005. De er begynderkurser på CEFR A1–A2 niveau for universitetsstuderende. Begynderkurser i IOL har meget nøje strukturerede og stilladserede materialer, som gradvist viger for tekster som ikke er skrevet specielt til kurset. Den pædagogiske metode er traditionel præsentation af nyt materiale – praksis med støtte – produktion uden støtte med samordning af grammatik og ordbog. IOL 1 har to temaer, natur og kultur, med fælles grammatiske og sprogbrugsmål men forskelligt ordforråd. Begge kurser har et plot hvor lærere følger de samme personer igennem hele kurset. I 2006 startede det første IOL PLUS-kursus; det er et blended learning-kursus med tutor som bygger på IOL 1 og 2.

IOL 3 og 4 og IOL for indvandrere startede i 2010. IOL 3 og 4 er mere tekst-baserede – skriftligt og mundtligt. Materialet er stilladseret, men støtten fjernes gradvist i IOL 3 og 4, og der bliver lagt mere vægt på autentiske tekster, artikler fra aviser og andet materiale. Temaerne handler om livet på universitetet og fokuserer på en dag i livet hos en student og en lektor. Her prøver man at introducere mere akademisk ordforråd igennem video, tekster og interaktive øvelser og endda foredrag. IOL 3 og 4 er på niveau B1–B2 og begynder med en sektion som forbereder læreren inden han/hun skal arbejde med mundtlige og skriftlige tekster og producere sprog gennem arbejde med forskellige opgaver.

IOL 5 åbnede i 2012. IOL 5 satser på litteratur og kulturelle motiver på C1 niveau.

IOL Survival åbnede i 2010. IOL Survival er stærkt baseret på video, og man satser på pragmatik, det vil sige praktiske oplysninger, ordforråd og sprogbrug for at komme i gang med et nyt liv på Island.

Et trackingsystem følger lærerne, sådan at vi ved hvornår de begynder og holder op på kurser. Det største drop-out er i begyndelsen, og når der kun er få opgaver tilbage. Vi har reflekteret over og genovervejet hvad det betyder at begynde et kursus og hvornår, og hvorfor læreren bestemmer at han/hun er færdig og forlader kurset (Friðriksdóttir & Arnbjörnsdóttir 2015; Birna Arnbjörnsdóttir & Friðriksdóttir 2015). Vi ved også at blended learning (online og klasseundervisning) er mest effektivt til at beholde lærere på kurset (Friðriksdóttir & Arnbjörnsdóttir 2015).

Indtil 2016 var kurserne kun tilgængelige på PC. For et par år siden kom der en anmodning til Islands præsidents kontor, om han ikke kunne tilskynde universitetet til at opdatere Icelandic Online sådan at kurserne kunne være tilgængelige på mobile enheder. Arbejdet begyndte i 2015 med støtte fra rektor for Islands Universitet og siden fra Nordplus Voksen og Nordplus Sprog i samarbejde med Fróðskaparsetur på Færøerne som skulle udvikle Faroese Online og med Helsinki Universitet som skulle udvikle Finlandsswedish Online for indvandrere på nettet (færdig i 2019).

I september 2016 blev IOL Bjargir (eng. Survival) www.icelandiconline.com til mobile enheder lanceret. Samtidig blev hele systemet opdateret.

Opdatering til brug i mobile enheder

Brugen af mobile enheder vokser hurtigt, og flere og flere mennesker er afhængige af mobiltelefoner og tablets til at kommunikere. IOL ledsages af den teknologiske udvikling.

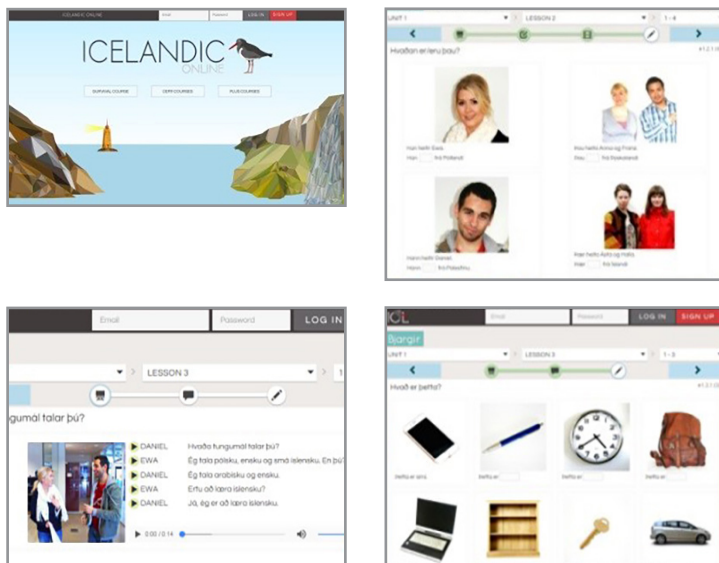
I udgangspunktet bygger Icelandic Online på php-scripter og Java, men de gamle kurser er også lavet ved brug af HTML, Flash og MySQL. På samme tid som kurserne skulle opdateres til mobile enheder, blev det besluttet at opdatere selve koden og de programmer der blev brugt på det tidspunkt. Dele af materialet skulle på samme tid revideres. Vedligeholdelse af samme mål og sekvenser var vigtigt, men ikke alle eksisterende materialer er velegnet til brug på mobile enheder, og det er vigtigt at se på hvad der virker på små skærme. IOL 1 og 2 bygger på Flash som ikke længere understøttes. Det var derfor nødvendigt at revidere alle Flashopgaver og finde nye måder at præsentere de opgaver som i det gamle system var programmeret i Flash. Dette arbejde kaldte på revidering af gamle læringsobjekter og programmering af helt nye

mønstre som skulle tilføjes til redigeringsprogrammet, samtidig med at data bag mønstrene blev bevaret og styrket om nødvendigt.

Projektet har haft godt samarbejde med Computer Engineering Programmet ved Islands Universitet. Dette samarbejde har allerede ført til produktion af opgaver og projekter som bygger på Icelandic Online. Eftersom forskning af computerrelateret læring er langt bagefter den teknologiske udvikling, er det oplagt at undersøge effekten på indlæring, især sprogindlæring gennem IOL. Et ph.d.-projekt er allerede i gang som analyserer de omfattende trackingdata der er indsamlet i løbet af de sidste 10 år som viser lørnernes adfærd online.

Vi er også begyndt at udnytte indlæringsystemet til at udvikle kurser på andre sprog, især tysk. Ideen har været at støtte undervisningen i fremmedsprog i gymnasier, for eksempel at undervise den øverste fase 3 og 4 i tilfælde af fjernundervisning. Vi er allerede i gang med at udvikle 5 kurser i finlandssvensk og niveau B1 (eng. intermediate) i tysk som forberedelse for BA-programmet i tysk på universitetet. Vi håber at fransk bliver det næste og så eventuelt spansk.

Til sidst er det vigtigt at driften af IOL bliver fast etableret. Det viser sig at det er nemmere at finansiere udvikling end drift. IOL kurser er gratis og uden reklamer og andre ting som forstyrrer det vigtigste mål som er at lære sprog. Vores mål nu er dels at finde løsninger på denne udfordring, dels at øge fokus på forskning i online læring, især vedrørende massive online åbne kurser (eng. MOOC's) som vi mener bliver mere og mere vigtige i fremtidens uddannelser.

Billede 4: Billeder fra Icelandonline.com

Abstract

This article begins with a description of the pedagogical and design principles that guided the development of Icelandic Online, a web based series of open online courses that teach Icelandic and Faroese as a second language. The courses are used by over 45.000 active learners with more than triple the number of visits. The article describes the current updating of the older PC based system to a multiplatform system accessible by mobile devices, including the challenges posed by keeping a language learning system relevant to the user and easily used by the teacher. Finally, the opportunities for research and further development offered by the IOL system are outlined including the contributions of a massive tracking system that reveals online behavior as learners navigate through the courses.

Birna Arnbjörnsdóttir er professor i andensprogs-
tilegnelse ved Islands Universitet. Hun er også projekt-
leder for Language Online som udvikler sprogkurser
på nettet.

Referencer

- Andersen, Iðunn, 2013: *Mobile Apps for Learning English. A Review of 7 Complete English Course Apps: Characteristics, Similarities and Differences*. MA-afhandling, Islands Universitet.
- Arnbjörnsdóttir, Birna, 2004: Teaching Morphologically Complex Languages Online: Theoretical Questions and Practical Answers. I: Peter Juul Henriksen (red.): *CALL for the Nordic Languages*. Copenhagen Studies in Language, s. 79–94. Copenhagen: Samfundslitteratur.
- Arnbjörnsdóttir, Birna & Kolbrún Friðriksdóttir, 2015: Tracking students' behavior online: tasks and retention. I: Jozef Colpaert, Ann Aerts, Margret Oberhofer & Mar Gutiérrez Colón Plana (red.): *Task Design and Call. Proceedings from the 2015 CALL conference in Tarragona, Spain*. <http://docplayer>.

net/11387965-Task-design-call-proceedings-universitat-rovira-i-virgili-6-8-july-2015.html. Hentet 15. november 2016.

Chappelle, Carol. A., 2003: *English Language Learning and Technology*. Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Doughty, Catherine & Jessica Williams, 1998: *Focus on Form in Classroom Second Language Acquisition*. Cambridge: Cambridge University Press

Friðriksdóttir, Kolbrún & Birna Arnbjörnsdóttir, 2015: Tracking student retention in open online language courses. I: Francesca Helm, Linda Bradley, Marta Guarda, & Sylvie Thouësny (red.): *Critical CALL Proceedings of the 2015 EUROCALL Conference, Padova, Italy*, s. 92–98. Dublin: Research-publishing.net. <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED564162.pdf>. Hentet 15. November 2016.

Lantolf, James, 2000: *Sociocultural Theory and Second Language Learning*. New York: Oxford University Press.

Oxford, Rebecca, 1990: *Language Learning Strategies: What Every Teacher Should Know*. Boston: Heinle & Heinle.

Pinker, Steven & Allan Prince, 1988: On language and connectionism: Analysis of a parallel distributed processing model of language acquisition. I: *Cognition* 28, s. 73–193.

Schmidt, Richard & Sylvia Frota, 1986: Developing basic conversational ability in a second language: A case study of an adult learner of Portuguese. I: R. Day (red.): *Talking to Learn: Conversation in Second Language Acquisition*, s. 237–326. Rowley, MA: Newbury House.

Emneord: Sprog, teknologi, MOOCs, online undervisning, Icelandic Online

Bibliografiske oplysninger

Birna Arnsbjörnsdóttir, 2017: Language Online: Multiplatform for sprogindlæring – uanset hvilket sprog. I: Torbjørg Breivik (red.). *Sprog i Norden 2017*, s.8-16.

<https://tidsskrift.dk/sin/index>

©Forfatterne og Netværket for sprognævnene i Norden
